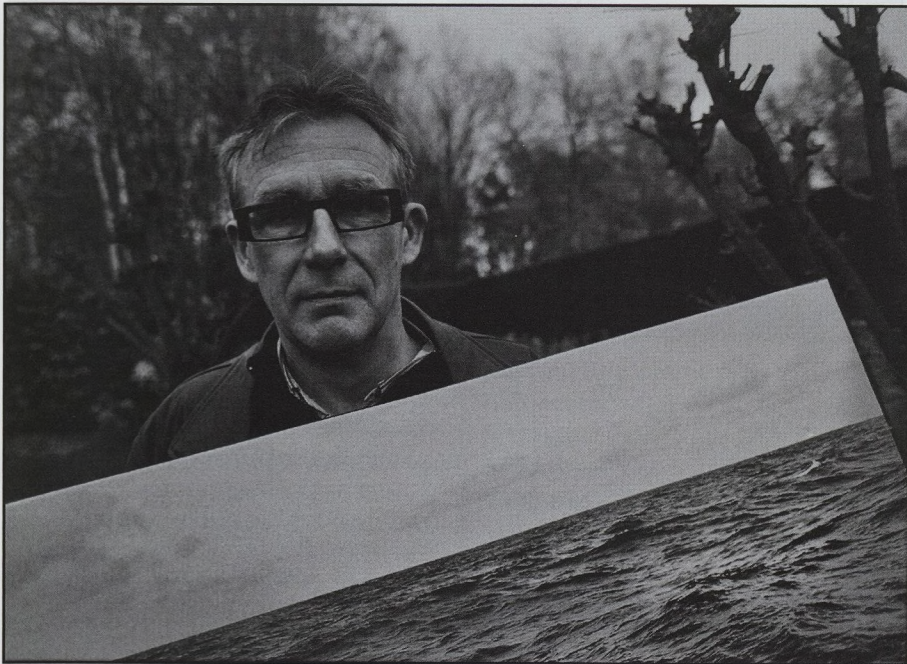


Jan Turf (Bond Beter leefmilieu):

'De visserij en de milieubeweging moeten samen streven naar win-win situaties'



DE SECTOR EN de zogenaamde groene jongens... het is en blijft een moeilijke verhouding. Maar dat het wel degelijk 'een verhouding' betreft staat als een paal boven water. De milieubeweging laat de visserij niet los en vanuit groene hoek worden nogal wat pijlen afgeschoten op wat tot voor kort onze sterkhouders heetten te zijn: de boomkorvaartuigen.

Omgekeerd geldt evenzeer: we zouden een editie van HVB kunnen vullen met de verwijten, beledigingen en verdachtmakingen die ooit vanuit de Rederscentrale richting milieubewegingen vertrokken zijn. Visserij en milieubeweging... het is zoals een koppel waarvan men zegt: ze kunnen niet zonder elkaar en ze kunnen niet met elkaar.

Jan Turf (53) heeft van het actievoeren zijn beroep gemaakt. Al sinds zijn kindertijd loopt hij straten en pleinen af ten voordele van een of ander goed doel. Sinds 1997 zijn die goede doelen, wat hem betreft, uitsluitend nog in de natuur te vinden.

Tot 2002 was hij campagnedirecteur van Greenpeace en na een korte passage op een ministerieel kabinet werd hij in 2003 beleidscoördinator van de Bond Beter Leefmilieu. Laat het duidelijk zijn, we bevinden ons met Jan Turf in het hart van de milieubeweging.

'De milieubeweging heeft de jongste jaren veel geleerd en ook ikzelf ben intussen wijzer geworden. Het kan vreemd lijken om het te horen uit de mond van een linkse rakker, maar de periode van de paars-groene regering was voor mij een eye-opener. Je kreeg daar een regering waarin zowel het bedrijfsleven (VLD), het sociale (SPa) als het milieu (Groen!) betrokken waren. Al die aandachtspunten werden in één regering verzameld door politieke specialisten en terwijl ze elk waakten



VLOOT REDER VAN DE OVERHEID

www.welkombijvloot.be



Gust Calcoen (°1858-†1948), overgrootvader van Jan Turf, IJslandvaarder en loods.

over hun eigen agenda gingen die verschillende groepen elkaar ook bevruchten. Wij hebben daar veel uit geleerd: ten eerste dat je de economie moet overtuigd krijgen wil je de dingen veranderen en ten tweede dat de economie wel degelijk te overtuigen is als je het goed aan boord legt. Nadeel is dan weer dat het resultaat van zo'n bevruchting altijd een compromis is dat door de achterban van die rode, groene en blauwe partijen niet (h)erkend wordt. De groenen vinden het compromis te smaakloos, de socialen vinden dat de bedrijven met het leeuwendeel gaan weglopen en de bedrijfsleiders zijn ontevreden omdat er te weinig winst te rapen valt. Al de politieke partijen die het compromis getekend hebben krijgen ver-

volgens een electorale pandoering, met als gevolg dat die wederzijdse bevruchting wegvalt. Ja, dat ziet er niet goed uit voor de toekomst. Spijtig is dat, want het tijdsge-richt waarin we leven biedt wel degelijk massaal veel mogelijkheden voor de totstandkoming van een duurzame economie, dat is een economie die ook rekening houdt met groene accenten.' HVB probeert inzage te krijgen in de ziel van een groene jongen.

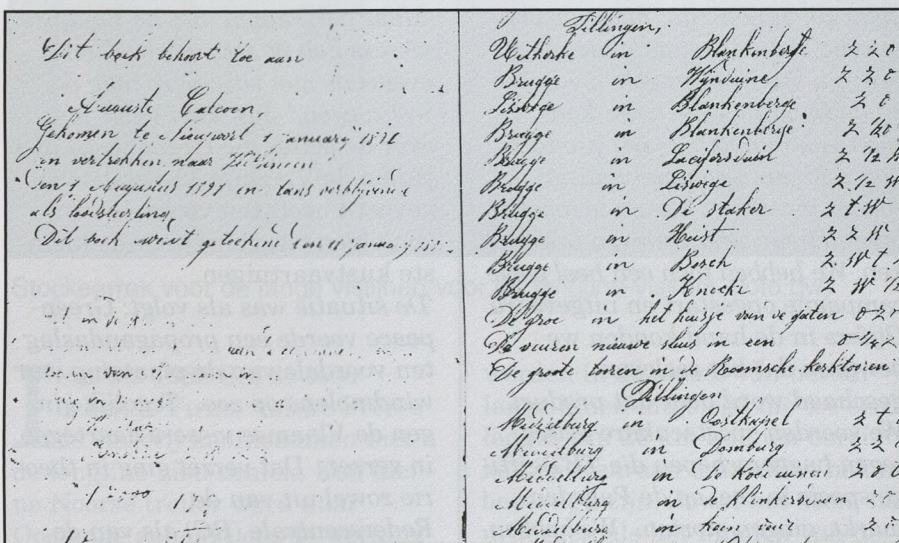
In de visserij geworteld

Jan Turf mag dan ver in het binnenland wonen, hij heeft wel degelijks roots die tot ver in de Vlaamse visserij teruggrijpen. 'Via de familie van mijn moeder heb ik inderdaad banden met de visserij. Grootmoeder langs moeders zijde heet Rachel Calcoen en da's nog altijd een bekende naam

in de sector; naam die via vele aftakkingen (Verleene, Feys, Hennaert...) ook nog eens met veel andere vissersfamilies verbonden is.'

'Overgrootvader Gust Calcoen (°1858-†1948) was namelijk een IJslandvaarder die te voet "over de schreve" naar Duinkerke placht te trekken waar hij inschepte om de "traverse" naar IJsland te maken. Ik herinner me nog de verhalen die over de man verteld werden en waarbij er één telkens weer opgerakeld werd omdat ze danig indruk maakte op ons, landrotten: de meeste vissers konden niet zwemmen! Ja, dat leek ons toch wel zeer merkwaardig te zijn.'

We onderdrukken het flauwe antwoord dat we in de visserij op zo'n uitlating geven ('Een piloot kan op zichzelf toch ook niet vlie-



Uit het monsterboekje van Gust Calcoen

SMEDERIJ

St. Martin Bvba

Alle herstellingswerken aan vissersvaartuigen

Werkplaats: H. Baelskaai 4 te Oostende - Tel.: 059/ 32 25 23

Carlo 0477 20 91 87

Zetel: Paul Michielslaan 23 te Oostende

gen, waarom zouden wij dan leren zwemmen?) en luisteren verder naar de familieband die Jan Turf met de visserij heeft. 'Lang heeft Gust Calcoen niet ter visserij gevaren, want toen hij in 1887 trouwde was hij al loods geworden. Het gezin heeft dan in Vlissingen gewoond en is later naar Oostende afgezakt.'

Globaal

Heeft Jan Turf aan zijn verre voorzaat gedacht toen hij aan de slag ging bij Greenpeace? In elk geval nam hij op dat moment de maritieme draad weer op die zijn familie lang geleden los gelaten had. Met Greenpeace ondernam hij o.a. actie om het aanbrengen van giftige anti-fouling op scheepsrompen te beletten. Turf: 'Volgens het IMO (Internationale Maritieme Organisatie) moest dat product (TBT, Tributyl Tin) al in 2000 gebannen zijn, maar de chemische industrie had daar natuurlijk sterk tegen gelobbyd. Als zij de ban op lange baan kon schuiven dan kon ze het product nog vele jaren commercialiseren, zonder moeite en kosten te moeten maken naar alternatieven te zoeken. We hebben toen een heel goeie campagne opgestart en uitgevoerd. Cijfers in de hand konden we bewijzen dat het zeeleven geschaad werd door dat product. We voerden spectaculaire acties tegen baggerschepen die TBT-giftige specie in zee, op de Paardenmarkt, gingen storten. We hebben toen zo'n schip geënterd en stalen van de baggerspecie genomen. Smeerlapperij was het! Tegelijk gingen we lobbyen voor ons stand-

punt en we waren er zodoende in geslaagd de grootste klant van de Antwerpse haven te overtuigen. De rederij MSC (Mediterranean Shipping C°) engageerde zich om het product niet langer te gebruiken.'

'Nu moet je weten dat het IMO een landenorganisatie is waarin de havens een belangrijke stem hebben. Door de steun van de rederij MSC voor ons standpunt kantelde ook de stem van de Antwerpse haven en de lobbyisten van de chemische industrie beten in het zand. Het werd een zware aanvraag daar in Londen op de jaarlijkse vergadering van het IMO, maar we haalden wel onze slag thuis. Het is dus niet noodzakelijk zo dat de sector en de milieubeweging tegenstanders moeten zijn.'

Plaatselijk

'Maar ook samen met de Vlaamse vissers heb ik actie gevoerd en eveneens met succes, zo mag ik wel zeggen.' Jan Turf heeft het over de acties die Greenpeace met wijlen de Vlaamse Vissersbond gevoerd heeft ten voordele van een eigen visgebied voor de kleinste kustvaartuigen.

'De situatie was als volgt: Greenpeace voerde een propagandaslag ten voordele van de plaatsing van windmolens op zee. Tegelijk gingen de Vlaamse vissers daartegen in verzet. Dat verzet ging in theorie zowel uit van de Rederscentrale (RC) als van de Vlaamse Vissersbond (VVB) die een aantal schippers organiseerde die zich van de RC afgesplitst hadden. In de praktijk was het

echter alleen de VVB die acties organiseerde. Ik besloot dus eens met die mensen te gaan praten en uit die gesprekken begreep ik dat die kustvissers het gewoon beu waren nergens gehoord te worden. Al vele jaren eisten ze bescherming van hun visgebieden. Tien jaar al eisten ze dat alleen de allerkleinste kustvissersvaartuigen nog zouden toegelaten worden in de zes-mijlszone, die al tientallen jaren door buitensporig grote (vooral Nederlandse) eurokotters leeggeroofd werd. Geen enkele ambtenaar, geen enkele minister was hen daarin gevolgd; meer zelfs, ook de RC steunde die eis niet. Dat was trouwens een van de redenen waarom die kustvissers zich van de RC afgescheurd hadden. Met die mensen van de VVB hebben we vervolgens een win-winsituatie uitgedokterd. Zij zouden hun verzet tegen de windmolenparken opgeven als deze verder in zee gebouwd zouden worden en wij van Greenpeace zouden hen steunen in hun eis voor een eigen, beschermd visgebied.'

'Dat heeft mooie acties opgeleverd en met resultaat. Greenpeace organiseerde een postkaartenactie ten voordele van de kustvisserseis en de groene minister van Landbouw werd door onze leden met postkaarten overstelpt. Greenpeace en de kustvissers belegden samen een persconferentie waarop we de twee punten samenbrachten: windenergie enerzijds en een apart visgebied voor de kustvissers anderzijds. Bovendien ging het Greenpaaceschip de kustvissers groeten tijdens een actie die ze ten voordele van hun eis orga-



B.V.B.A. S & S
Jofra Shipping & Trading
Postbus 51
B - 9060 Zelzate

Tel: +32 (0)9 361 00 04
Fax: +32 (0)9 360 60 04
GSM: +32 (0)477 952 450
E-mail: jofra.jan@gmail.com

Uw adres voor:
Aan- en verkoop van alle visserijschepen
Alle toeleveringen / reparaties
Inbouw van alle merken motoren en koppelingen

niseerden. Een prachtige samenwerking was dat tussen het ruige kustvissersvolk en de brave groene activisten.'

'Probleem was echter dat de sectortop de kustvissers bleef boycotten. Zowel in de RC, de administratie als bij de sociale partners bleef men de belangen van de – overigens onwettelijk zwaar gemotoriseerde – Nederlandse eurokoters steunen. De minister zag dat de sector verdeeld bleef en zag daar reden in om de beslissing op de lange baan schuiven.'

'Dus schakelden we in een hogere versnelling. We nodigden de minister uit om zelf te komen kijken of de eis van de kustvissers op de kaaien al dan niet op steun kon rekenen. We hadden daartoe een informatievergadering belegd in het ILVO waarop ook kabinetsleden van de minister aanwezig zouden zijn en daar het woord voeren. Het werd een succes. Ik denk dat de kustvissers er allemaal waren; reders, schippers, matrozen, scheepsjongens...

Iedereen was er! Schipper Rudy Barbaix, de voorzitter van de VVB, was erin geslaagd al de kustvissers, ook deze van de RC, naar de vergaderzaal te brengen. Iedereen was er en de kabinetsleden van de minister werden ontvangen in een bomvolle zaal.

Daar konden de kabinettdaars duidelijk zien dat de eis van de VVB op brede steun van de kustvissers kon rekenen, wat de RC daar ook over ebweerde. Niet zoveel later hakte de minister de knoop door. De kustvissers kregen een eigen visgebied van... 3 mijl. Ja, slechts drie mijl, dat mag dan te weinig geweest zijn en vooral veel te laat gekomen om de kustvissers nog een overlevingskans te geven, maar er werd daar wel bewezen dat een samenwerking tussen de sector en de milieubeweging tot een resultaat kan leiden dat voor beide partijen voordelen meebrengt. Zo'n samenwerking zou volgens mij meer moeten gebeuren en hopelijk gebeurt het nu ook met het rapport dat de Kustwerkgroep van Natuurpunt over de visserij gemaakt heeft; zowel de natuur als de visserij kunnen er alleen maar baat bij hebben.' (fv)

Toen al duurzaam en energiebesparend

Longlining sloeg 25 jaar geleden niet aan



Stockerrek voor de lange vislijnen voor de longline-visserij. (foto gw)

IN APRIL 1983 liet de toen bekende Firma Valcke Frères de visserij kennismaken met de longline-vistechiek. Een kleine Noorse treiler werd naar Oostende gehaald om de werking te demonstreren. Videobeelden die aan boord werden getoond lieten vermoeden dat er brood zat in de long-linevisserij. Bij de Noren is de gemechaniseerde lijnvisserij al op ruime schaal in de praktijk gebracht. Bij ons was deze visserijtechniek zo goed als onbekend. De Firma Valcke Frères wilde wel meewerken aan de introductie en commercialisering van de lijnvisserij. Binnen de SV Long Liners werd samengewerkt met de Noorse machinefabrikant Mustad. De eerste klant was de sportvisser Achilles IV van de familie Hinderickx, later de O.278 Longliner I, die het Mustad-systeem liet plaatsen. Bij de nieuwe visserijmethode

worden in de plaats van netten lange lijnen uitgelegd die tot een lengte van 20 km kunnen bereiken en waaraan duizenden haken bevestigd zijn. Zowel het azen, het uitleggen als het inhalen van de lijnen gebeurt volledig automatisch.

De nieuwe visserijmethode zonder netten werd 25 jaar geleden al toegepast op 160 vaartuigen in twaalf landen. Toen de Noorse firma in België neerstreek was het ook al bezig met het bewerken van de Nederlandse sector en de hele Franse kust.

Voordelen

De voordelen van de lijnvisserij werden goed in de verf gezet. Vooreerst kunnen de lijnen uitgelegd worden in zones waar wegens de aard van de bodem of de aanwezigheid van wrakken niet normaal met sleepnetten kan gevist worden. Tweede